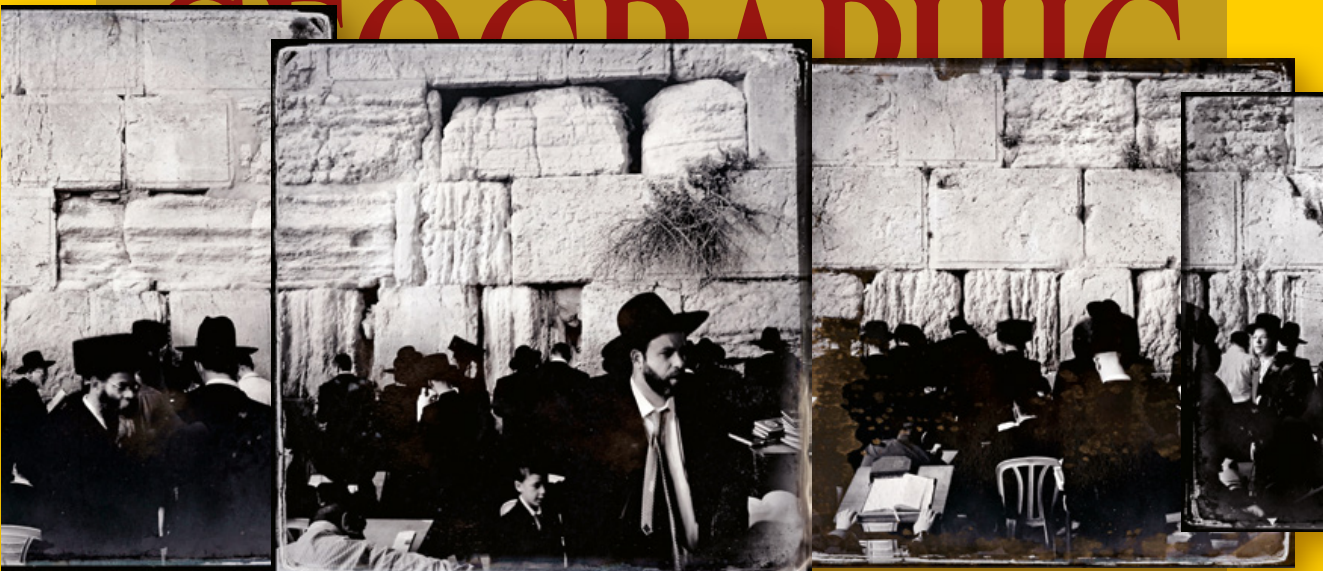

FOOD

РАДОСТТА ОТ ХРАНАТА

WWW.NATIONALGEOGRAPHIC.BG · цена 5 лв. · ДЕКЕМВРИ 2014

NATIONAL
GEOGRAPHIC

ПРЕЗ СВЕТИТЕ ЗЕМИ

СЛОЖЕН КРЪСТОПЪТ НА
РЕЛИГИИ И ИСТОРИЯ

3D ПРИНТЕРИ
ОТПЕЧАТАЙ
СВЕТА

КАУБОИТЕ
НА ПАТАГОНИЯ
КРЪВ И МЪЖЕСТВО

ДЕКЕМВРИ 2014 г.

40 Обетовани земи

Следвайки своя проект „Извън рая“, авторът пътува пеша през светите земи, до които се домогват три религии.

Текст: Пол Салопек
Снимки: Джон Станмайър

62 Радостта от храната

Откакто хората за първи път са разчупили хляб заедно, усещаме силата на храната да ни радва и сближава.

76 Общата трапеза

Празненство в Мила Алта, Мексико, храни тялото и душата.

Текст: Виктория Поуп
Снимки: Каролин Дрейк

86 Просто го отпечатай

В най-скоро време от близкия 3D принтер: къщи, пици, жива тъкан и още много неща.

Текст: Роф Смит
Снимки: Робърт Кларк

102 Каубои в Патагония

Подобно на дивите говеда, които преследват сред суровия чилийски пейзаж, багуалерос са специална порода хора.

Текст: Александра Фульр
Снимки: Томас Мунита

NG България

Писма

От президента

ГЛОБУС

- Травмирани слонове
- Внимание! Турбуленции!
- От ерата на пластмасата
- Инвалидна триколка
- Глобалното недохранване
- Примирие по Коледа
- Изчезваща миграция
- Неочаквани последици
- Литературни луни
- Примати в беда
- Надежда за коса

ОБРАЗИ

Вашата снимка

Под лупа

От редактора

Първични инстинкти

Анонси

На корицата В Стария град в Йерусалим ортодоксални евреи се молят край Западната стена, известна още като Стената на плача – едно от най-свещените места според юдейската вяра.

Снимка: Джон Станмайър

facebook.com/
NationalGeographicBulgaria
НАД 270 000 ПРИЯТЕЛИ
ВЪВ ФЕЙСБУК

По време на Коледното примирие край Плузстерт в Белгия немски и британски войници позират заедно за снимка.

Коледното примирие

През декември 1914 г. настъпващите германски войски и отбраняващите се Съюзници се криели в окопите от двете страни на бойната линия в Белгия и Франция. От калните укрития те стреляли един срещу друг през ивицата ничия земя, осяяна с техни ранени и мъртви другари. Но на 24 декември на места по Западния фронт германците поставили светещи елхи на бруствера на окопите и Съюзниците се присъединили към този импровизиран мир – Коледното примирие от Първата световна война, настъпило през този месец преди сто години.

Примирието „избликнало от голните чинове“ въпреки геekretите срещу побратимяването, казва историкът Стенли Уайнтрауб. След като си разменили викове с обещания: „Вие не стреляйте, и ние няма да стреляме“, някои от доскорошните врагове се поздравили взаимно с коледни песни. Други излезли от окопите да си стиснат ръцете и да изпушат заедно по цигара. Мнозина се разбрали да се срещнат пак в деня на Коледа и да погребат мъртвците си. Всяка страна помогнала на другата да изкопае гробове и да сложи паметници; в един от случаите шотландски свещеник прочел на два езика 23-и псалм. Поделили си храна и изпратени от дома подаръци, търгували с копчета от униформите като сувенири и играли футбол. „Колко невероятно прекрасно – пише един германски войник в дневника си, – но и колко странно.“ —*Патриша Едмъндс*

Индонезия

В кланица в Кертасура мъртвите змии биват навивани, преди да бъдат продадени за храна или традиционни лекове. Селяните ловуват влечугите, за да си докарат допълнителен доход, и така подхранват глобалната търговия със змии на стойност над един милиард долара.

СИНИМКА: НУРХОЛИС АНХАРИ ЛУБИС, GETTY IMAGES

ПРОЕКТ „ИЗВЪН РАЯ“
ТРЕТА ЧАСТ

Благословени.

Прокълнати. Желани

ПЕША ПРЕЗ СВЕТИТЕ ЗЕМИ

През седмицата на Богоявление в Йордания араби християни се молят под кръст на брега на река Йордан.

маршрута си на Горен, той отговаря: „Да. Дошъл си от юг, също като Авраам.“

Нашата „отходна“ разходка е колкото ексцентрична, толкова и неустоима: Горен иска да изчисти отпадъците (Германия е обещала подкрепа за пречиствателна станция) и да създаде километрични „зелени“ алеи през легендарната долина, където Йерусалим бил основан преди 5000 години. Пешеходните пътеки трябва да се разгърнат от Стария град през библейската пустиня. Тъй като потокът пресича разделителната преграда между Израел и Западния бряг, подобен маршрут би сплотил връзката между живота на израелци и палестинци и би

допринесъл за мира между изконните врагове в Близкия изток.

„Това поклонничество ще бъде различно на много нива – казва Горен. – Вярно е, че следва важен културен и религиозен коридор. Но освен това по съвсем реален начин свързва палестинци и израелци. И да не забравяме чистата вода, разбира се.“

Започваме нашия поклоннически поход между храмовете на трите авраамически религии: Куполът на скалата, кръстовете на Църквата на Божи гроб и извисяващите се блокове на Стената на плача. Потим се по лишените от сянка улици на палестинските квартали. Вървим нататък през голите хълмове, където

Докаато крачи към Витлеем на Западния бряг, Салопек трябва да заобиколи опърпаната ограда на овчар – една от първите поставени от човек презгради (ако не се броят КПП-тата по границите), на която се натъква за около 3700 км от тръзването си от Етиопия.

отпадните води заобикалят манастир от VI в. После мръсният поток се плъзва през военно стрелбище. В задушните каньони дишаме през устата, за да притъпим вонята. Два дни по-късно достигаме последната спирка: соленото море между Израел и Йордания.

„Монотеизмът се зародил тук – казва Горен на върха на скала с гледка към стоманеносивата водна повърхност. – Щом сме изобретили земеделието, вече не сме виждали нимфи във всеки поток. Вече не сме имали нужда от старите богове на дивата природа.“

Останали само най-големите загадки.

Мечтата на Горен изглежда толкова невъзможна. (След броени седмици избухнаха поредните сражения между палестинци и израелци. Ракети разкъсаха небето. Израел

нахлу в съседната ивица Газа. „Това ще ме върне с две години назад – въздъхна Горен. – Но аз ще почакам.“) Сигурно точно така сме напредвали през древния свят. При смехотворно ниски шансове. В хода на 2500 поколения на провали, отчаяние, поражения и отстъпления от вярата. Въпреки това именно търсенето си струвало.

ДВАМАТА С ХАМУДИ АЛУЕЙДЖА ал Бедул крачим на север от границата на Саудитска Арабия. Катерим се по челото на Сирия.

Стипендиантът на National Geographic Пол Салопек е бивш щатен автор и чуждестранен кореспондент на Chicago Tribune. Джон Станмайър е дългогодишен сътрудник на списанието и документираща части от похода на Салопек.

Тези стилизирани изображения на камели, едната с ездач на гърба (вляво), са сред хилядите петроглифи и надписи, оставяни от пътници в продължение на над 2500 години в Уади Хафир – тесен, осеян с канари каньон в Южна Йордания.

Какво е челото на Сирия?

Бастион от пясъчник, който се издава от Хисма – безлесниавите гранични равнини на Южна Йордания. Средновековните арабски картографи рисували тази висока преграда като край, като вододел. На юг са обширните пустини на арабските номади – редут на неопитомени пориви, непостоянни ветрове, открити пространства и кожени седла: дом на дивите бедуински племена. На север са тучните, желани поля на уседналите хора, укрепените със стени цивилизации и многопластовите граници, толкова пъти прокарвани и заличавани: сложно устроената сърцевина на Леванта. Навлизаме в Плодородния полумесец – първичния инкубатор на човешките промени. Арена на борби между империи. Място на изгнания

и жертвоприношения. На ревниви богове. Най-древната от обетованите земи.

Моят водач Хамуди пее, докато се изкачва по хълма. Води на верига товарно муле, приведен, за да се заслони от ледения вятър. Избялялата му куфия плющи като знаме. Вървя отпред, дърпайки друго натоварено муле. Хамуди също ме направлява като безгласно животно. „Наляво! – крещи той на арабски. – Надясно!“ И после: „Не, не, само направо!“

За трите дни, през които вървим заедно, моят спътник бедуин и аз подминаваме неолитни бикове, издълбани в естествена големина в скалите на Уади Рум – този приказан коридор с оранжев пясък, извечен клапан на човешките миграции, който Лорънс Арабски нарекъл „надхвърлящ въображението път за процесии“. Прокарваме

n East

Православни поклонници от Източна Европа ликуват, че свещите им са били запалени от „свещения огън“, който според вярването на деня преди Великден се явява на гроба на Иисус в Църквата на Божи гроб в Йерусалим.

*Храната е нещо повече от средство
за оцеляване. Чрез нея се сприятеляваме,
ухажваме и празнуваме.*

Радостта от храната

Афгански жени си поделят обяд от питки, козе и агнешко месо и плодове в „Градината на жените“ край град Бамиан. Градината и заобикалящият я парк били създадени, за да насърчат почивката и развлеченията за жените и семействата. За тази група това е шанс да се сблизат чрез храната.

Сестрите визитагинки край Бейрут, Ливан, приготвят масапан с формата на птици и цветя от бадемова паста и захар, който обикновено се яде около Великден. Хранителните продукти често са източник на доходи за религиозните ордени; трапистите например продават бира и сирене.

Общата трапеза

В Милпа Алта, Мексико, вярващите ядат, молят се и празнуват, за да поддържат задоволството си от живота.

ТЕКСТ: ВИКТОРИЯ ПОУП
СНИМКИ: КАРОЛИН ДРЕЙК

ВСЯКА ГОДИНА ОТ МНОГО ВРЕМЕ НАСАМ ОБИТАТЕЛИТЕ НА Милпа Алта, Мексико, приготвят за Коледа угощение, чиито размери изглеждат осъществими само по чудо. За по-малко от седмица се сервират цели 60 000 домашно приготвени тамалета и 19 000 л горещ шоколад – достатъчно, но не и в повече за хилядите хора, които се събират за пиршеството.

Да се нахрани подобно множество не е проста работа. „Има безброй неща за вършене“ – казва твърдо Вирхиния Меса Торес, сякаш да подчертае, че няма време за приказки. Изглежда хладна и невъзмутима в бялата си блуза от пике. Съпругът ѝ Фермин Лара Хименес стои до нея на верандата, спретнато облечен с бяла тениска с яка и сив елек. Вирхиния и Фермин са домакините, внимателно избрани да организират дейностите за годишното поклонни-

чество до светилището Чалма на 95 км от тук. Чакали са 14 години, за да поемат това свято задължение. Пиршеството се нарича Ла Рехунта, което означава „сбор“, и е начин вярващите да се настроят за поклонението, когато 20 000 мъже, жени и деца от Милпа Алта тръгват през планините към древната свещена пещера, където се намира потъмнялата статуя на Исус в естествен ръст – Ел Сеньор де Чалма. Преди испанското завоевание тук били почитани коренни божества с магически сили. После дошли мисионерите, появила се статуята на Исус, било обявено чудо и Чалма се превърнала в религиозен обект за католици от цяло Мексико. Поклонниците от Милпа Алта започват похода до Чалма на 3 януари, а угощението на Рехунта е щедра компенсация за всеки, който е дарил пари, стоки или време за събитието.

от специален съвет, след приключването на тяхната година.

МИЛПА АЛТА ОЗНАЧАВА „висока царевична нива“ и води началото си от земеделието от епохата преди идването на испанците. Царевичната била основна култура тук до 30-те години на ХХ в., когато стопаните се насочили към по-устойчивия на суша кактус нопал (опунция), който е основна съставка в мексиканската кухня. Днес областта е един от най-големите производители на нопал в Мексико. Друг бизнес е производството на *барбакда* – печена на бавен огън овца, приготвена по стария метод: цяло агне или овца се поставя в яма с глинени плочи, покрити с бодливи листа от агаве. Тъй като градчето се намира на около 27 км от центъра на феде-

ралната област Мексико Сити, производителите могат да продават на градските жители, склонни да платят висока цена.

Милпа Алта е най-бедното градче във федералната област; близо половината от местното население живее под границата на бедността. Но родените и израснали тук като Хуан Карлос Лоса Хурадо оспорват значимостта на статистиката. „Какво е бедността – пита той, – щом всеки член на едно голямо семейство, работещ или безработен, може да разчита на ядене всеки ден, както и на други форми на подкрепа? Какво е бедността, когато градът е място на зашеметяващ брой празненства през цялата година?“ Лоса, който е с академично образование в областта на изследванията върху селото, гледа на своята общност едновременно от лична и от научна гледна точка – и според него социалната сплотеност тук е забележително силна. „Хората в Милпа Алта имат своя гледна точка. Средата, типът на техните социални отношения – тези неща правят живота им по-добър. Хората често казват: тук сме по-заможни.“

За това усещане свидетелства и ниският процент на емиграция в САЩ. Традиционните ценности придават стабилност на ежедневието – а на първо място сред тях е съвместното хранене.

„Опитът ми показва, че съществува връзка, спойка, която е резултат от времето, прекарано заедно на трапезата“ – казва

Виктория Поуп е бивш зам. гл. редактор на списанието. Каролин Дрейк е снимала и други статии за National Geographic.

Сестринството на тамалетата

В съботата преди Великден жените приготвят тамалета за голямо неделно събиране в чест на *Ел Сеньор дел Санто Ентиеро*, или Иисус на Светото погребение, представян от статуя на Христос, погребан след разпването му.

Храна на всеки ъгъл

Мнозина в Милпа Алта работят в бизнеса с храна – отглеждат кактуси нопал или продават печено месо или сос. В пекарната „Триангуло“ (горе) предлагат сладък хляб, наричан *конча* (мигена черупка) заради шарката му.

и преданост към Бог и към другите. Жените увиват сместа в царевични листа и отнасят тамалетата в съдове надолу по хълма при мъжете, които ще ги изпекат в стари варели. Във всеки варел е сложен сламен талисман – стилизирана човешка фигура. Мъжете поливат тамалетата с текила или друг алкохол, за да постигнат добър резултат.

В неделя призори лицата на готвачите са сбръчкани, макар и никой да не признава, че се чувства уморен. Всъщност се хвалят, че вярата им е вдъхнала енергия да стоят будни цяла нощ. Домакинята Вирхиния настоява, че също се чувства добре, но е ясно, че е изтощена; с раздърпана бяла блуза и напрегатно, изопнато лице тя хвърля цепеници в огъня под тамалетата. Когато идва моментът за сервиране, мъжете готвачи застават като

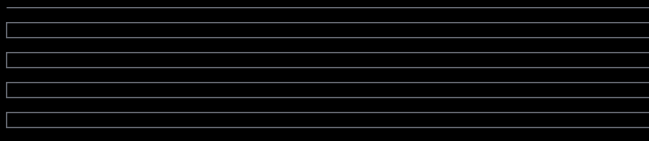
разпоредители и раздават определен брой тамалета, съответстващ на паричната сума, дадена от всеки дарител. Същото правят и с чашите с атоле, което доня Ката е разбърква-ла цяла нощ, за да не останат никакви бучки. Сега е като кадифе върху езика.

Докато разлива от напитката, а децата крещат от възторг, доня Ката си позволява усмивка, която се разтяга нашироко. Само че бързо си възвръща строгия израз. Има още хиляди чаши с атоле за раздаване. А само след няколко дни гърненцата трябва да са пълни с бонбони за Лас Посадас – деветдневното празненство преди Бъдни вечер. Градът ще бъде осеян с нови палатки, а хората от Милпа Алта отново ще се предадат на мощта на храната, семейството и вярата. □

ПРОСТО ГО ОТПЕЧАТАЙ

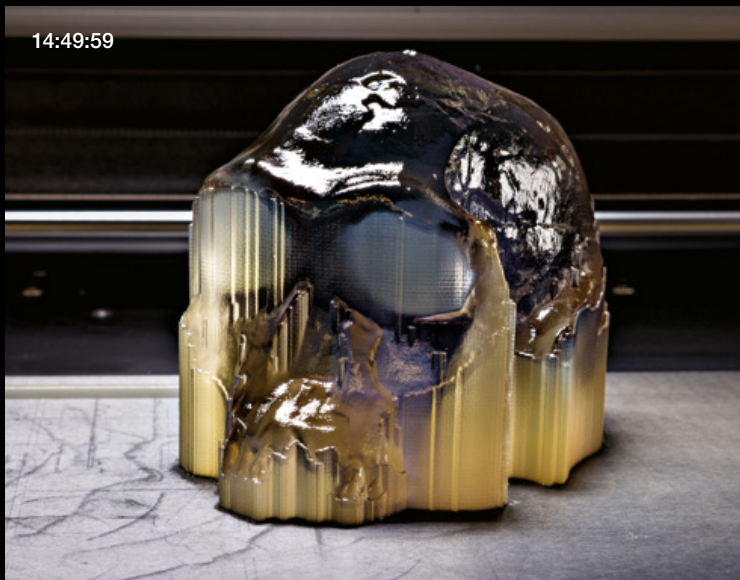
ИСТОРИЧЕСКИ ЗНАЧИМО КАТО
ПЕЧАТАРСКАТА ПРЕСА НА ГУТЕНБЕРГ,
ТРИИЗМЕРНОТО ПЕЧАТАНЕ
ПРЕОБРАЗЯВА БЪДЕЩЕТО

За това бионично ухо, отпечатано от изследователи в Принстънския университет, са използвани „мастила“ от силикон и хондроцити – клетки, които образуват хрущял. Металната намотка приема и предава електрически импулси, които могат да стимулират слуховия нерв подобно на кохлеарните импланти.

СНИМКА: ФРАНК ВОЙЧЕХОВСКИ
ИЗТОЧНИК: МАЙКЪЛ МАКАЛПЛАЙН, ПРИНСТЪНСКИ УНИВЕРСИТЕТ

14:49:59

Копие на череп на *Homo habilis* отпреди 1,9 млн. години, създадено с полимерна смола, е изготвено за 15 часа от 3D принтер. Институтът за Турканския басейн и Националният музей на Кения в сътрудничество със софтуерна фирма създали виртуалната лаборатория africanfossils.org, за да покажат много от знаменитите фосили, открити в Източна Африка. От сайта могат да се свалят файлове за отпечатване на триизмерни копия за образователни цели.

ЧЕРЕПЪТ Е ЦИФРОВИЗИРАН И ОТПЕЧАТАН ОТ AUTODESK

Текст: Роф Смит

Снимки: Робърт Кларк

Ч

асти от ракетен двигател, шоколадови фигурки, функционални дубликати на пистолети, холандска крайбрежна къща, дизайнерски слънчеви очила, компактна двуместна кола, гребна лодка, прототип на бионично ухо, пици – не минава и седмица, през която бързо развиващата се технология на триизмерното печатане да не демонстрира изумителните си възможности.

НАСА тества 3D принтер на Международната космическа станция, за да види дали би могъл да фабрикува храна, инструменти и резервни части по време на продължителни мисии.

„Еърбъс“ предвиждат, че до 2050 г. ще могат да се строят цели планети от отпечатани по тази технология части. Компанията GE вече използва принтери за производство на вътрешността на дюзи за впръскване на гориво. Интерес към технологията проявяват не само корпоративните гиганти.

„ВСИЧКИ ЗНАЕМ, ЧЕ триизмерният печат ще играе голяма роля в бъдеще“ – казва Хедвиг Хейнсман, партньор в холандската архитектурна фирма DUS, която отпечатва къща на бреговете на канала „Бокслотер“ в Амстердам. В продължение на 3 години шестметровият принтер *KamerMaker* („създател на стаи“) ще произвежда стени, корнизи и стаи, изпробвайки материали, концепции и различен дизайн.

„Материалодобавното производство“, както наричат 3D печатането, съществува от около 30 години. Бързото темпо на развитие на технологията напоследък предизвиква много шум и вдъхновява някои смели предвиждания. Съществува обаче огромна и може би непреодолима разлика между това, което може да се създаде със сложните индустриални

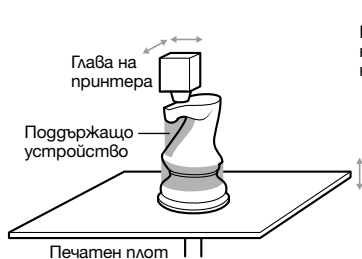
Архитектът Ханс Вермьолен стои на отпечатан по 3D технология ъглов камък (вдясно долу) за крайбрежна къща в Амстердам (рисунок, горе). Блоковете, нужни за построяването на къщата с 13 стаи, ще бъдат напечатани със специално разработен биопластичен материал. През трите години за осъществяване на проекта ще бъдат тествани и други материали за печатане, включително мраморен прах за баните.

DUS ARCHITECTS (НАЙ-ГОРЕ)

Роф Смит пише често за списанието. Робърт Кларк снима царската гробница в Перу в броя от октомври 2014 г.

3 НАЧИНА ДА ПЕЧАТАШ В 3 ИЗМЕРЕНИЯ

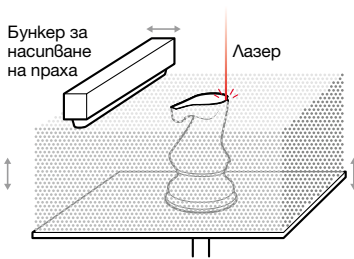
Терминът „3D печат“ включва няколко различни технологии, но всички те се основават на един принцип: изграждане на обект чрез послойно добавяне на материал. Всеки от методите, които варират според цената, бързината, точността и материалите, има своите предимства.

Моделиране чрез отлагане

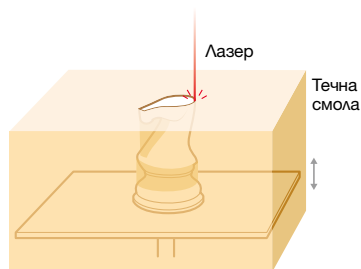
В принтера се зарежда пластмасово влакно, разтопява се и се отлага на слоеве. Подходящо за използване в офис, което го прави идеална технология за настолни принтери.

МАТИО ТУОМБИ И АЛЕКСАНДЪР СТЕГМАЙЪР, NEM, ИЗТОЧНИК: ХОД ЛИПСЪН, УНИВЕРСИТЕТ „КОРНЕЛ“.

Селективно лазерно спичане

Насипва се фин прах от метал или пластмаса; лазерът минава през него и го запоява изборително към долния слой. Това позволява да се печата с голямо разнообразие от материали.

Стереолитография

Светлочувствителна течна смола се излага на лазер или ултравиолетова светлина, която я втвърдяват. Процесът е бърз и създадените форми са с висока резолюция.

принтери и с домашно печатащо устройство. Триизмерният принтер работи, общо взето, по същия начин като настолния. Вместо да използва мастило обаче, той „печата“ с пластмаса, восък, смола, дърво, бетон, злато, титан, въглеродни влакна, шоколад – и дори жива тъкан. Дюзите на 3D принтера отлагат материалите на слоеве под формата на течност, пастообразна маса или пудра. Някои се втвърдяват от само себе си, докато други се спояват с топлина или светлина.

Монолитен стол с дизайн, напомнящ гъбеста човешка костна тъкан, бил отпечатан с епоксидна смола (вдясно горе). Модел на глава демонстрира титанова пластина за запазване на контура на лицето на човек, загубил скулата, горната челюст и дясното си око (долу). Инженери създали този имплант с помощта на 3D принтер, като използвали цифрови скенерни снимки на здравата част на лицето.

ИЗТОЧНИЦИ: MATTHIAS BENGTSSON STUDIO (ДИЗАЙН НА СТОЛА); MATERIALISE (ОТПЕЧАТВАНЕ); ИЪН ДЕ КУБЕР

ДНЕС ВСЕКИ С ИДЕИ И ПАРИ би могъл да произвежда нещо в малък мащаб, като използва софтуер за компютърен дизайн, за да създаде триизмерна скица на даден предмет, и възложи останалата работа на някоя фирма за 3D печат. Тъй като характеристиките на продукта могат да бъдат променяни с клавиатурата, технологията е идеална за производства с ограничен обем, прототипи или еднократно създаване на предмети. И понеже 3D принтерът изгражда обекта елемент по елемент, добавяйки материал само на нужното място, той може да създава геометрично сложни обекти, каквито не могат да се правят чрез инжектиране на материала в матрици – като при това често постига по-малко тегло без загуба на здравина. Може също да произвежда наведнъж предмети със сложна форма като например титановите дюзи за впръскване на гориво на GE, които иначе ще трябва да се правят от най-малко 20 части.

Същата прецизност дава възможност да се фабрикуват и неща, каквито изобщо не са били създавани по-рано. Екип

КАУБОИ НА

*В патагонския пуцинак
каубоите багуалерос се борят с
най-проклетия добитък на света*

РЪБА

Кратък отдих на *багуалерос* – каубои, които улавят подивели говеда – докато търсят добитък на п-в Антонио Варас в чилийска Патагония. Малцина избират пътя на *багуалеро*. „Това е красив, но суров живот“ – казва Себастиан Гарсия Иглесиас (най-вляво).

Укротяването на тези животни може да отнеме часове. Убиха го за храна на мъжете и кучетата.

най-надеждните си коне. Понякога изпращал подивелия добитък – наричат го *багуалес*, което означава не просто „дивяк“, ами „свирепи говеда“ – с кораб до пазара в Пуерто Наталес, а друг път ги прекарвал по суша по остри като бръснач урви, през блага и по хлъзгави скали. Яздел, теглейки подире си товарен кон и див бик, с вечно залепнала на долната му устна ръчно свита цигара.

Сега обаче семейство Иглесиас – което ще рече цялата рода от лели, чичовци и братовчеди, които не се чувстват особено емоционално свързани с мястото – е решило да продаде „Ана Мария“, включително Съдърланд, на заможен говедовъд. Той позволил на Себастиан за последно да лови *багуалес* в района. Съответно Себастиан се заел да намери най-добрите *багуалерос* в Пуерто Натале, които да

му помогнат, и може би защото се надява някой ден да води туристи *багуалеандо* (да ловят *багуалес*) – а и за да запази жива традицията, – ни позволи да го последваме.

Така че от самото начало беше ясно: тази експедиция до Съдърланд нямаше да бъде обикновено каране на добитък на пазара. Първо, съдърландските *багуалес* от поколения не бяха виждали въже. Освен това само за да стигнем до Съдърланд, ние щяхме поне няколко дни да яздим заедно със Себастиан и още трима *багуалерос*, 20 коня и 30 кучета – по терен, по който всяка грешна стъпка се наказва с каквото там има в отвъдното.

Обадих се у дома за морална подкрепа. „Казаха ми да си нося защитни очила“ – казах на баща ми. Кратко мълчание. „Нали няма да превземате Полша – попита той, – а само ще

мощ в по-голям мащаб и без резултат. Животът угасна в очите му, които от черни станаха леденозелени. Абелино си смъкна шапката и обърса челото си. Жив, бикът представляваше едномесечна заплаха. Мъртъв беше просто месо за нас и кучетата.

През следващите две седмици мъжете уловиха половин дузина крави, няколко бика и едно теле. Един бик се удави в езерото, а една крава скочи от скала и се обеси. В лагера замириса на животни и месо. Фериботът щеше да дойде само ако времето останеше добро. „Всичко ще бъде наред“ – каза Себастиан, макар всичко да говореше обратното. Но фериботът наистина дойде и *багуалерос* успяха да натоварят всички животни. Повечето от нас се отърваха с драскотини и синки, неколцина с болки в гърба. Старият товарен кон беше оку-

цял от паданията по пътеката, но с готовност докуцука на борда. Бик беше ударил едно от кучетата в дърво и то беше побягнало назад, дезориентирано от травмата. Друго оцеля, след като го отнесе водопад.

Докато фериботът се отправяше към Пуерто Наталес, аз се замислих за бъдещето на „Естансия Ана Мария“ – най-вероятно в района щеше да се наложи разрастващата се туристическа индустрия. Без съмнение *багуалес* ще бъдат изтребени, а невероятната смелост и светкавичната бруталност на *багуалерос* ще оцелеят единствено в разказите край лагерния огън. Мистерията и дивостта на мястото ще бъде разгадана и опитомена. Себастиан вдигна тост с бутилка бира в чест на земята, на предците, на нас. „Пия за този живот!“ – каза той. Всички пихме, после Съдърланд изчезна от поглед. П

Дарио Муньос бърза да попречи на кучетата си да убият обкръжен бик. За да бъдат продадени

с печалба, дивите животни трябва да бъдат изкарани живи от почти недостъпни места.